

Märkvädiga personer af bondeståndet.

I Draget Hjelmteryd Socken bodde en bonde vid namn Lars. En dag då bonden var frånvarande kom en person till hustrun, som var ute på åkern och ville umgås med henne. Hustrun som fann karlen alldeles lik sin man kunde intet ana att det var en annan, som ville förleda henne till oloflig kärlekshandel med sig. Hon biföll hans begäran, sedan hon först förbehållet honom hans oartiga begäran att intet kunna vänta till lägligare tid.

Af denna beblandelse blef hustrun hafvande och efter den tiden som naturens lagar föreskrifvit qvinnan födde hon en son som kallades Axel, som i den mån han uppväxte blef den starkaste bland människor. Allmänt troddes hans fader vara en hjätte i synnerhet som bonden Lars alldeles förnekade sig hafva varit närvarande vid tillfället som hustrun blef hafvande.

Den lilla Axel utbildades till den ovanligaste människa. Redan vid åtta års ålder då hans fader bonden Lars på Släda från skogen hemforslade timber hände sig att oxarna ej orkade draga upp stocken uppför backen vid deras gård Draget, spände bonden ifrån dem och lät lasset stå kvar intet anande den lilla Axels ovanliga styrka. Utan att uppmärksamma gossens förhållande fortsätter han sin väg hem. Gossen fattar tag i tiselen och drager lassen hem till gården, där hans moder och dervarande personer med förskräckelse sågo gossens hjättestyrka.

Då gossen upphunnit manlig ålder dog hans fader Lars då han blef enda stödet för sin moder. Han uppbyggde då ny Ladugård och hembar stora ekbjälkar, som nu vid Ladugårdens ombyggnad ligga till fotträd. Man försattes alldeles i förundran då man föreställer sig att dessa stora stockar blifvit burna på människors axlar.

En tid därefter var modern utan salt. Hon bad då sin son att han ifrån Karlshamn skulle hemskaffa sådant, som han lofvade. Hon bakade då bröd af en skäppa mjöl till matsäck och han begaf sig å väg till fots till Karlshamn. Kommen till skilnaden imellan Jönköpings och Kronobergs Län eller vid pass $\frac{1}{2}$ mil förtärde eller uppåt han hela förrådet af den medsände maten. Utan vidare förtäring fick han tillryggalägga hela vägen till Karlshamn.

Ankommen till Staden går han in i en handelsbod och begär att få köpa en tunna salt som han och fick. Bodbetjenten frågade honom om han inte hade någon häst. Nej svarade den starka Axel. Skall du bära den svarade Bokhållaren varpå han svarade ja, men tillade: "blott jag får äta mig mätt". Händelsen berättades genast för handelspatronen på stället som genast lät anrätta en måltid för honom af stufvat kött samt bröd. Han gjorde en stark måltid. Betalade Saltet och begaf sig på hemvägen, bärande saltet på ryggen. Bokhållaren som omöjligt kunde föreställa sig att någon människa funnes som förmådde bära en sådan tyngd följde efter ett stycke på vägen för att se om han förmådde att bära Saltsäcken. Den starke Axel kom då till en Ek som stod utmäd vägen och fick däri se en gren som han tyckte passade till en ärjekrok. Därmed fattar han regelmässigt med ena handen i grenen och nedtrycker

den under yttrande: "du passar bra till en ärjekrok", varpå han lägger grenen ofvanpå säcken. Bokhållaren som såg att allt var sanning lämnade den starka Axel under yttrande: "nu ger jag dig T-d". Axel fortsätter sin väg hemåt, utan den ringaste föda. Ankommen till Grefvaryd skog, plockar han lingon varunder han hade säcken på ryggen. Hemkommen till sin moder åt han upp bröd efter en skäppa mjöl och kött af en slagtdad bagge. Hans moder som såg hans glupskhet grät floder af tårar.

Han dog i medelålder. Men det förmäles inte något om hans hustru. Enligt ett i Draget förvarat köpebref innehafdes gården i medio af 13 eller 14 århund. Af en Larsson. Släkten som nu (1961) innehar Draget härstammar från den starka Axel. Ingen i släkten har varit så stark som stamfadern.

Axel var en gång i Ljungsberg för att hjälpa dem med att köra timmer. Utan att säga vad han ville göra går han till skogen och bär timret öfver ett kärr (det var nyligen hugget). När han slutat går han fram till gården för att äta. Hustrun där hade då kokat gröt af en half skeppa mjöl uppöst gröten och lagt 1 en bit smör bland gröten. Axel åt ofvanpå och hittade intet smöret. Han förargades deröfver men sade ingenting, utan går åter dit där han varit förut och bär timret tillbaka där han tagit det. Sedan går han återigen fram till gården. Hustrun frågade nu om han intet ville äta mera. Han svarade Ja! Och satte sig till bords, och hittade nu smöret. Han åt upp all gröten, gick sedan och bar timret öfver kärret.

Vid ett kalas i Sisshemmet blef han så stark han var ihjälslagen af en bonde i Ryd vid namn Pehr. Härmed tillgick på följande sätt: då gästerna voro mätta och glada gingo de ut i ängen för att förlusta sig i det gröna.

Axel bad då Pehrs hustru att hon skulle "löska" honom i hufvudet. Hon lofvade och Axel lade sitt huvud i hennes knän. Pehr som såg detta blef genast ond. Svartsjukans demon öfverväldigade honom. Han beslöt att hämnas. Han fattar tag i en vedrög som händelsevis låg der, rusar fram der hans hustru och Axel var och slår honom i hufvudet så att han dör. Alla gästerna rusar till stället vid Pehrs hustrus skrik: "nu slog han ihjäl honom". Pehr var äfven en oförvägen och ovanligt stark man, så att ingen af de närvarande torde säga något till honom för hans ogerning. Axels hustru grät och jämrade sig. Hon gick genast till dåvarande lagman och angaf brottet, men då fick hon si Pehrs Silfverkanna i Ryd som han gifvit lagman såsom gåfva för att han skulle hjälpa honom, så att han blef fri från straff. Som Axels hustru inträdde till lagman yttrade hon: "här står Pehrs silfkanna i Ryd, nu har jag ingen rättvisa att vänta". Pehr i Ryd slapp med några obetydliga böter. Axel lämnade 2 söner och en dotter efter sig vika fortplantat släkten intill våra dagar.